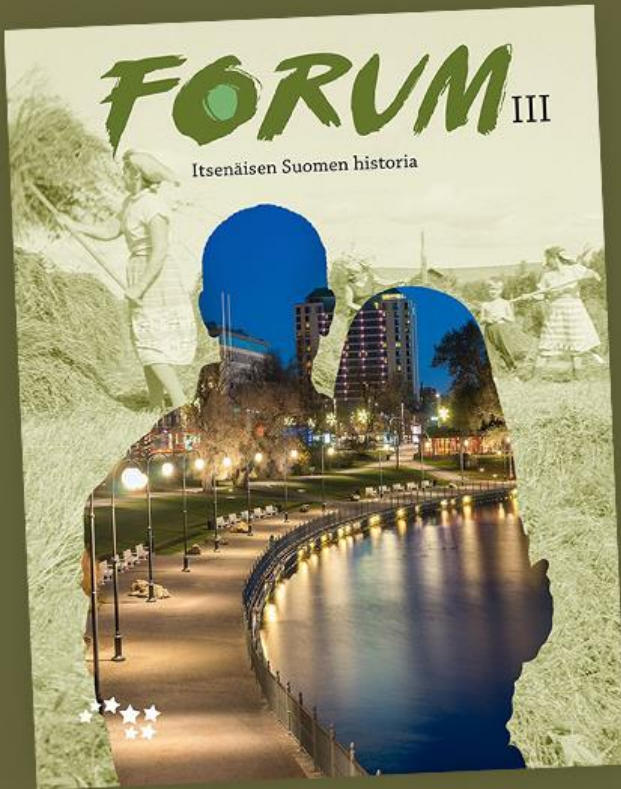

Luku 15

Jatkosota – haaste historian- tutkimukselle

Oppikirjan sivut 120-125

Tehtävää kpl 15 s. 120-125

1. Kirjan tehtävä 1. Mitä liittyy seuraaviin käsitteisiin:

ajopuu, koskivene, siirtoleirit, sotalapset

2. Kuvan tulkinta s.121

Tulkitse englantilaisen David Low'n pilapiirrosta syksyiltä 1941.

3. Sota-ajan sosiaalihistoriaa

– Moniste + linkit

Tehtävä 1. Mitä liittyy seuraaviin käsitteisiin:

a) ajopuu

- **Suomi ei voinut itse vaikuttaa kohtaloonsa II MS:n aikana vaan sen oli pakko hyökätä NL:oon suurvaltojen puristuksessa.**
- Tulkinta pyrkii vähätteleämään Suomen omaa roolia hyökkäyksessä ja siten selittämään historiaa Suomelle edullisella tavalla.

Tehtävä 1. Mitä liittyy seuraaviin käsitteisiin:

b)koskivene?

- **Suomi joutui tahtomattaan sotaan mukaan.**
- **Vaikutti omilla poliittisilla päätöksillään kohtaloonsa**

Tehtävä 1. Mitä liittyy seuraaviin käsitteisiin:

c) siirtoleirit?

- Suomella oli Itä-Karjalassa leirejä, joihin kerättiin valloitetulta alueelta epäluotettavia henkilöitä.**
- Lisäksi oli varsinaisia vankileirejä**
- Näillä kuoli 20000-25000 ihmistä.**

Tehtävä 1. Mitä liittyy seuraaviin käsitteisiin: d) sotalapset?

- Suomesta lähetettiin sotaa pakoon 70000-80000 lasta, pääasiassa Ruotsiin.
- Monille paluu takaisin usean vuoden jälkeen oli traumaattinen kokemus.
- Jotkut eivät palanneet koskaan.

Tulkitse englantilaisen David Low'n pilapiirrosta syksyiltä 1941

"MINE, OF COURSE, IS A SEPARATE WAR..."

- **Kuvatiedoissa pilakuva on ajoitettu syksyyn 1941. Kuva käsittelee jatkosotaa.**

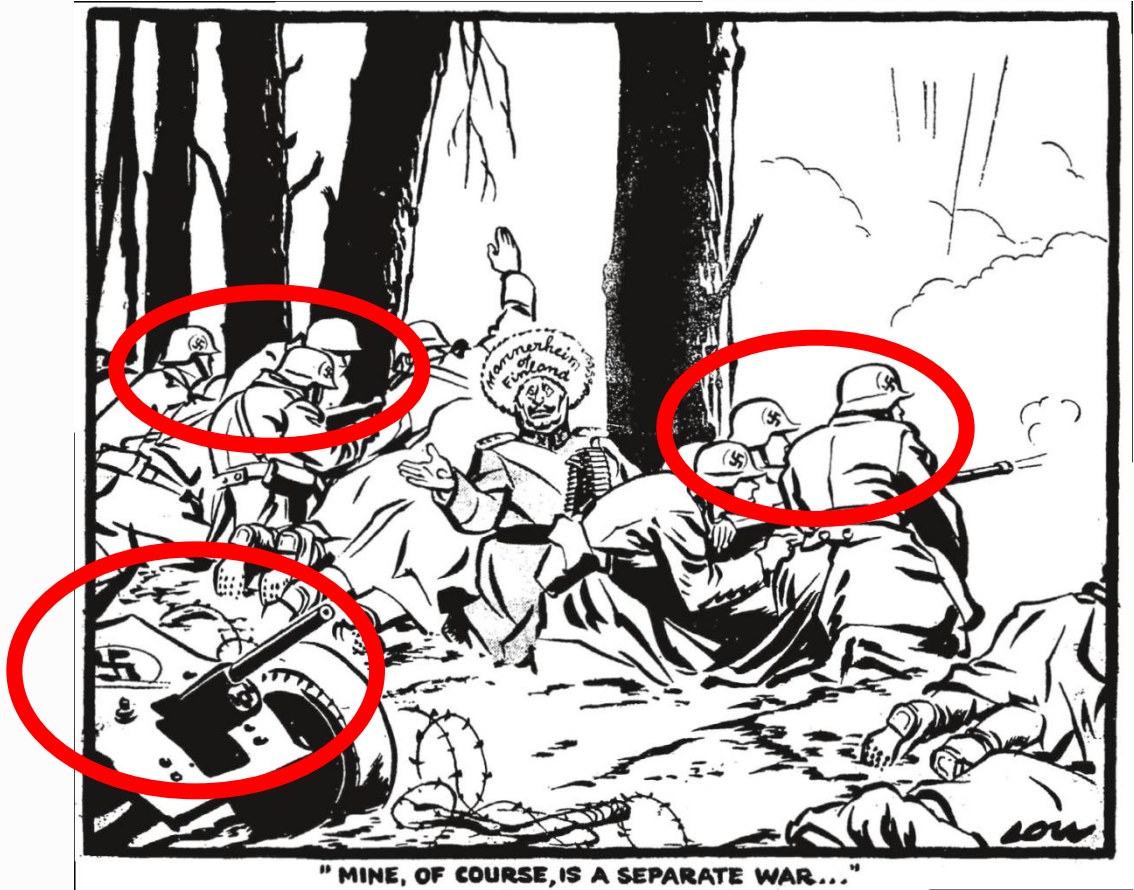
"MINE, OF COURSE, IS A SEPARATE WAR..."

- **Kuvan keskellä on Mannerheim. Hän yrittää vakuuttaa katsojan siitä, että hänen sotansa on erillissota eikä liity mitenkään Saksan sotaan Neuvostoliittoa vastaan.**

"MINE, OF COURSE, IS A SEPARATE WAR..."

- **Mannerheimin ympärillä on kuitenkin vain saksalaisia sotilaita. Myös kuvan tykki on saksalainen.**

- Kuva siis irvailee Suomen pyrkimyksille selittää jatkosota erillissotana.
- On syytä muistaa lähdekritiikki: pilakuvan ilmestyessä Iso-Britannia oli sodassa Saksan kanssa, ja tämä on voinut vaikuttaa brittiläisen pilapiirtäjän asenteisiin Suomea kohtaan.

Erillissota?

- **Suomi ja Saksa eivät olleet liittolaisia, kumpikin soti omaa sotaansa NL:a vastaan.**
- Suomi pyrki korostamaan sotansa erillisyyttä jo sodan aikana, jottei tulisi leimatuksi Saksan liittolaiseksi. Ajatus oli erityisen tärkeä, kun Saksa hävisi sodan ja sen sotarikokset paljastuivat.
- Tosiasiassa Saksa ja Suomi tekivät paljon tiiviimpää yhteistyötä kuin julkisuudessa kerrottiin, ja nykyinen tulkinta on, että **maat olivat liittolaisia.**

Jatkosodan sosiaalhistoriaa

Tehtävä 3.

Suomen sodista on viime vuosina julkaistu paljon uutta tietoa, joka on muuttanut vallitsevaa kuvaa sota-ajasta. Lue seuraavalle dialle linkatut kirjaesittelyt. Tiivistä parilla lauseella jokaisen kirjan uusi näkökulma sota-aikaan.

- **Sota ja huumeet:**

<http://www.iltasanomat.fi/kotimaa/art-2000000432342.html>

- **Sota ja mielenterveysongelmat:**

<http://suomenkuvalehti.fi/jutut/kotimaa/murtuneet-mielet-suomi-vieritti-sotatraumat-sotilaiden-omaksisyiksi/?shared=4415-257d13c7-4>

- **Sota ja seksi:**

http://www.iltalehti.fi/uutiset/201611272200032599_uu.shtml

Jatkosodan sosiaalihistoriaa

Sota ja huumeet:

- **Heroinia ja oopiumia käytettiin haavoittuneiden hoidossa.**
- **Metamfetamiini Pervitin taas kuului "piristeisiin".**
- **Myös siviileille lääkärit määräsivät heroinia yleisesti.**
- **Jatkosodan aikana armeijassa kului n. 250 miljoonaa oopiumi- ja heroinitablettia.**
- **Sodan jälkeen huumeongelma paisui Suomessa.**

Jatkosodan sosiaalihistoriaa

Sota ja mielenterveysongelmat:

- **15000-20000 mielenterveysongelmaista.**
- **Sotaneuroosi, kuolemanpelko, masennus, "tylsämielisyys".**
- **"Moraalisesti halveksuttavaa, häpeällistä, pelkuruutta."**
- **Ei sotainvalidikorvauksia.**
- **Lisää avioeroja, kotiväkivaltaa, alkoholismia, rikollisuutta...**

Jatkosodan sosiaalihistoriaa

Sota ja seksi:

- **Kuin viimeistä päivää..**
- **Avioliitot ja naimalomat.**
- **Irralliset ja suojaamattomat suhteet.**
- **Lottien siveystalkoot.**

→ **MONENLAISIA TUNNE-
ELÄMÄN HÄIRIÖITÄ!**

Muita "kipupisteitä":

- Saksalle luovutetut juutalaiset/venäläiset.
- "Saksalaismorsiammet" ja heidän lapsensa.
- Partisaanien aiheuttamat tuhot.
- Sotaorvot – 50 000 lasta.
- Neuvostoliittoon luovutetut inkeriläiset.
- Sotilaiden sotatraumat.
- ...